

VIII ГЕРЕТІВСЬКІ ЧИТАННЯ

**НАУКОВІ СТАТТІ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА
ІНШІ МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

27 вересня 2024 року

Тернопіль 2024

УДК 08:001+37+908(477)

В 76

В 76 Восьмі Геретівські читання: збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 вересня 2024 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук, М. І. Чорна. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2024. 396 с.

У збірнику публікуються наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «VIII Геретівські читання», що приурочена вшануванню пам'яті Ігоря Герети та воїнів, загиблих у неоголошеній війні московії проти України, проведеної 27 вересня 2024 р.

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти

(протокол № 5 від 11 жовтня 2024 р.)

УДК 08:001+37+908(477)

©Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2024

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

НАУКОВИЙ, МЕТОДИЧНИЙ, ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗБІРНИК

VIII ГЕРЕТІВСЬКІ ЧИТАННЯ

**НАУКОВІ СТАТТІ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА ІНШІ МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

27 вересня 2024 року

З М І С Т

НА ВШАНУВАННЯ ВИДАТНИХ ПОСТАТЕЙ – БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Костюк С. В. Часова просторовість поетичних мініатюр Ігоря Герети (збірка «Скибка неба»).....	с. 9
Молчанова К. К., Лупаренко С. Є. Значення спадщини Ігоря Герети для патріотичного виховання молоді.....	с. 14
Пайонк М. В. Він жив для України.....	с. 18
Чорна М. І. Епістолярна спадщина Ігоря Герети та Іванни Блажкевич.....	с. 22
Петровський О. М. Любомир Крупа – громадсько-політичний та культурний діяч.....	с. 30
Алексієвець М. М, Алексієвець Л. М. Любомир Крупа – особистість, історик, патріот.....	с. 34
Дащенко Н. Л. Науковий доробок Любомира Крупи.....	с. 39
Зуляк І. С. Любомир Крупа – особистість, науковець, патріот.....	с. 42
Кліш А. Б. Любомир Крупа як дослідник суспільно-політичної діяльності митрополита Андрея Шептицького на зламі ХІХ – ХХ ст..	с. 46
Крупа І. В. Життя і боротьба Любомира Крупи.....	с. 51
Магера Т. В. Культурно-просвітницька діяльність Любомира Крупи.	с. 56
Ятищук О. В. Студент Любомир Крупа: спогади куратора.....	с. 61
Гринюка Б. М., Гринюка Х. М. Життєвий шлях та діяльність військового лікаря Андрія Місяця (1977–2022 рр.).....	с. 64
Кузнєцова Н. В. Мистецький фронт російсько-української війни.....	с. 71
Свистун О. О. Янголи війни – герої стійкості та милосердя.....	с. 75
Стрийвус Н. Б., Герасимчук Г. І. Жертовність героя в боротьбі за волю України (світлій пам'яті Олега Барни – уродженця Тернопільщини, освітянина, громадсько-політичного діяча України).....	с. 82

СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ НАПРЯМ

Александрович В. В. Розвиток військово-професійної відповідальності військовослужбовців ЗСУ у процесі бойового злагодження як акмеологічного феномену.....	с. 90
Бабійчук Т. В. Осмислення московсько-української війни (збірка «Чорнобильський вузол: розпад імперії» Михайла Жайворона).....	с. 94
Богдан Я. О. Логістичне забезпечення російської окупаційної армії в Тернопільській губернії (1914–1915 рр.).....	с. 99
Брик Р. С. Сучасні підходи до активізації пізнавальної діяльності учнів в освітньому процесі.....	с. 103

Трубавіна І. М., Лисенко М. М., Пірлік К. А. Уразливість людини як критерій надання їй психосоціальної підтримки під час воєнних дій в країні.....	с. 289
Трубавіна І. М., Остаєцов В. В., Редько С. О. Психосоціальна підтримка сімей та осіб у складних життєвих обставинах в умовах війни.....	с. 291
Трубавіна І. М., Помазанський А. О., Козуб В. Ю. Кейс-менеджмент, соціальний супровід чи ведення випадку в психосоціальній підтримці отримувачів соціальних послуг?.....	с. 293
Федотова О. О. Формування інформаційного суспільства в Україні під кутом зору інтеграції до європростору.....	с. 297
Харламов М. І., Чиркіна-Харламова М. А. Особливості спеціального одягу вогнеборців України у 1930-х роках.....	с. 302
Хома С. О. Осучаснення методів, форм і прийомів виховання в умовах сучасних викликів.....	с. 305
Хмелюк О. В., Колоколов В. О., Жогло В. М. Спрямоване виховання спритності і гнучкості майбутніх фахівців рятувальників у ЗВО з особливими умовами навчання в умовах воєнного стану.....	с. 315
Хорошев О. М. Роль особистості в становленні культурної спадщини України: Леонард Леопольдович Гіршман.....	с. 318
Лі Цяньє. Фактори, що впливають на розвиток пізнавальної активності студентів.....	с. 322
Чередниченко О. Ю., Чаленко П. В. Слактивізм як форма мобілізації соціальної активності в інформаційному суспільстві.....	с. 325
Шевчишена О. В. Психологічні засади забезпечення здоров'язберігаючого простору в закладах загальної середньої освіти у період воєнного стану країни.....	с. 329
Юрченко Л. І. Депресивний стан особистості та її самооцінка.....	с. 335
Яворський А. Р. Поняття «нігілізм» в історичній ретроспективі.....	с. 338
Чжуан Янь. Поєднання теорії та практики в управлінні середньою освітою в КНР.....	с. 342

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ

Бабовал Н. Р., Бабовал Д. С. Медіаграмотність для освітян в умовах війни: виклики та трансформації.....	с. 345
Борисюк З. В. Бути здоровим – це бути вільним. Здоров'я дітей в умовах сучасних викликів.....	с. 349
Вітенко І. М., Миколів З. П. Практичні аспекти впровадження STEM-освіти в умовах сьогодення.....	с. 354
Гайда В. Я., Лихолат С. Є. Реалізація STEM-проектів на основі наукових відкриттів Олександра Смакули.....	с. 359
Галатюк М. Ю. Культура здоров'я як основа здорового способу життєдіяльності майбутніх фахівців фізичного виховання.....	с. 364

основною метою кремля, актуалізувало проблему державної мови, української самостійності, усамодостатнення українців і національно-патріотичного виховання як тримальної конструкції політики існування українців, України та її національної безпеки.

Становлення національно самоідентифікованої патріотичної особистості, здатної протистояти неконструктивним впливам, обстоювати права людини, свободу й незалежність Батьківщини, каналізує система національно-патріотичного виховання, ґрунтована на культуромовному й історичному самовідродженні української нації, кращих здобутках вітчизняної і світової педагогіки, національних традицій із урахуванням євроінтеграції України, тенденцій глобалізації людства і викликів – нинішніх і майбутніх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бех І. Д., Журба К. О., Киричок В. А., Чорна К. І., Назаренко Г. А., & Шкільна І. М. Система патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін: навч.-метод. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2011.
2. Бех І. Д. Особистість у сьвітві духовності: монографія. Київ-Чернівці : Букрек, 2021.
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Концепція Нової української школи. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р.
5. Концепція підтримки та сприяння розвитку дитячого громадського руху в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 281-р.
6. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей», розглянута та затверджена Вченими Радами Інституту проблем виховання (протокол № 6 від 02 липня 2018 року) та Інституту модернізації змісту освіти (протокол № 7 від 26 вересня 2018 року). URL: <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>

УДК 94(477)

Хмелюк Олександр Володимирович, викладач кафедри фізичної підготовки факультету пожежної безпеки Національного університету цивільного захисту України, м. Харків;
Колоколов Віталій Олексійович, викладач кафедри фізичної підготовки факультету пожежної безпеки Національного університету цивільного захисту України, м. Харків;

Жогло Володимир Миколайович,
старший викладач кафедри фізичної
підготовки факультету пожежної безпеки
Національного університету цивільного
захисту України, м. Харків

СПРЯМОВАНЕ ВИХОВАННЯ СПРИТНОСТІ І ГНУЧКОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ РЯТУВАЛЬНИКІВ У ЗВО З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Специфіка діяльності працівників ДСНС України в умовах воєнного стану пов'язана зі значною часткою розумової праці в умовах динамічного положення тіла. Професія «Рятувальник» вимагає значних м'язових зусиль, і висуває підвищені вимоги до центральної нервової системи, особливо до механізмів координації рухів, функцій рухового, зорового та інших аналізаторів.

Відомо, що спритність відповідає за *координаційні здібності* (КЗ) і становить їхню основу. Розвиток гнучкості тісно пов'язаний із розвитком координації, адже від ступеня вдосконалювання меж м'язової координації залежить прояв гнучкості. Тому виховання КЗ і гнучкості має спеціалізований характер у фізичній підготовці (ФП) майбутніх фахівців рятувальників. Вона покликана адаптувати, підготувати майбутніх фахівців до обраного виду діяльності – праці рятувальника.

Нам здається особливо актуальним вирішувати специфічні завдання ФП і як засоби фізичної культури підбирати вправи, спрямовані на виховання фізичних якостей, обумовлених вимогами професії особливо в умовах воєнного стану.

На наш погляд, спрямований розвиток КЗ і гнучкості паралельно з розвитком інших рухових якостей забезпечує, поряд зі специфічним тренувальним ефектом, певною мірою і генералізований ефект. Паралельно відбувається загальне зміцнення організму і здоров'я майбутнього фахівця рятувальника, підвищується рівень всебічного фізичного розвитку.

Збільшення кількості вправ з розвитку КЗ і гнучкості за рахунок збільшення моторної щільності занять і незначного зменшення кількості вправ, спрямованих на розвиток інших якостей або часткового ускладнення цих вправ.

При організації навчальних занять, вважаємо, що повинно бути збільшення проведення спортивних ігор та навчальних завдань, спрямованих на розвиток основних координаційних здатностей, і вправ, виконуваних з найбільшою амплітудою рухів у суглобах.

Ми пропонуємо використовувати вправи підвищеної координаційної складності з елементами новизни (вправи із предметами, ігри із часто мінливою обстановкою), вправи з переважною спрямованістю на окремі психофізіологічні функції, що забезпечують керування та регуляцію рухових дій (вправи з вироблення почуття просторового часу, ступеня м'язових зусиль), вправи в рівновазі та стійкості статичних поз.

При вихованні координаційних здатностей потрібно використовувати наступні методи:

1. Навчання новим різноманітним рухам з поступовим збільшенням їхньої координаційної складності.
2. Подолання нераціональної м'язової напруженості (правильна постановка техніки виконання вправ).
3. Підвищення просторової, тимчасової й силової точності рухів на основі поліпшення рухових відчуттів і сприйняття.

Розглядаючи гнучкість як здатність виконувати рух із найбільшою амплітудою в суглобах, майбутнім фахівцям рятувальникам потрібно виконувати вправи, що розвивають активну і пасивну гнучкість: активну – за рахунок активності групи м'язів, що оточують суглоб при виконанні вправ з великою амплітудою; пасивну – за рахунок дії зовнішніх сил.

Основними засобами в розвитку гнучкості повинні бути вправи на розтягування: використовувати вправи з партнером, із застосуванням гумових амортизаторів, еспандерів.

Отже, враховуючи вищезазначене, можна стверджувати, що виховання КЗ і гнучкості поліпшує рухові якості майбутніх фахівців рятувальників в умовах воєнного стану і забезпечує досягнення безпосередньо прикладних результатів, значущих у професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранов В. М. В мире оздоровительной физкультуры. К.: Здоровье, 1991. С. 45,57.
2. Бирюков В. Н. Приходите попариться. *Физкультура и спорт*. 1985. №7.
3. Востоков В. Ф. Тайны тибетской медицины. Харьков : Паритет ЛТД, 1991. С. 38–42, 50–63.
4. Годик М. А., Барамидзе А. М., Киселева Т. Г. Стретчинг. Подвижность, гибкость, элегантность. М.: *Советский спорт*, 1991. С. 7–28.
5. Дубровский В. И. Реабилитация в спорте. М.: *Физическая культура и спорт*, 1991. С. 115–116.

УДК 908(477.63)

Хорошев Олександр Миколайович,
кандидат історичних наук, доцент
кафедри психології діяльності в
особливих умовах Національного
університету цивільного захисту
України, м. Харків

РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ В СТАНОВЛЕННІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ: ЛЕОНАРД ЛЕОПОЛЬДОВИЧ ГІРШМАН

Обов'язок кожного громадянина України піклуватися про збереження культурної спадщини. Збереження історико-культурних цінностей є основою збереження культури України в умовах глобалізації та викликів сучасності. Кожний куточок країни: велике місто, столиця, селище, мале містечко відрізняється від інших саме унікальністю своєї історико-культурної та природної спадщини. Краєзнавство стає важливим елементом у структурі вітчизняної історії. Тільки конкретне знання історії свого краю, життя та діяльності земляків формують повагу до минулого своєї країни. Історію створюють люди, але далеко не всі вони залишають своє ім'я в ній. Найчастіше це голови держав, монархи, політичні діячі, лідери партій тощо. Однак зустрічаються в історичному просторі постаті, які не займали гучних посад, не